

Smittskyddsläkarens årsrapport för Kronobergs län 2004

Epidemiologiskt är den fortsatta ökningen av klamydia oroande. Vi har inte haft så många fall sedan sjukdomen blev anmälningspliktig 1989. Situationen är likartad i hela Europa. Orsakerna är ändrade sexuella beteenden efter att rädslan för HIV har minskat. För närvarande har vi ingen aktiv smittspridning av gonorré och HIV i länet men kommer dessa smittor in bland sexuellt aktiva ungdomar kan man befara omfattande spridning.

Mitt i sommaren fick vi en ny smittskyddslag. Arbetet startade redan 1996 med en parlamentarisk utredning. Utredningens förslag var radikalt men efter allt arbete under åtta år fick vi en lag som till stora delar överensstämmer med den gamla. En av anledningarna till att den gamla lagen var ifrågasatt var de bindande förhållningsreglerna som ges till smittade. Dessa är dock kvar och dessutom har kraven på journaldokumentation skärpts. Ytterligare några sjukdomar har inkluderats så nu har vi 28 sjukdomar som är allmänfarliga d.v.s. lagens bindande regler gäller. Dessutom har vi ytterligare 30 diagnoser som är anmälningspliktiga.

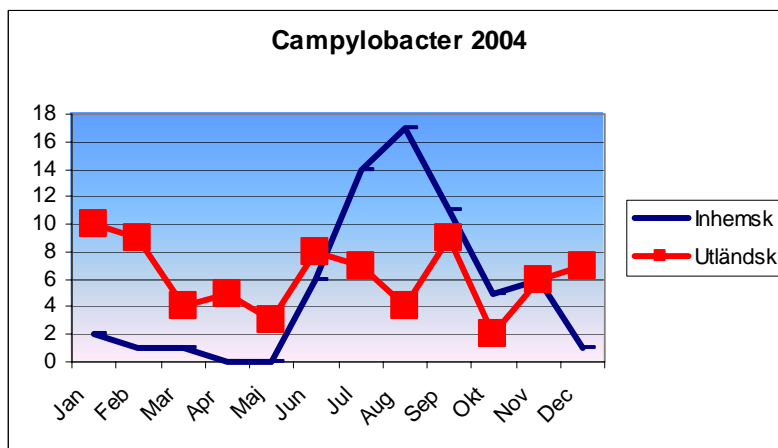
I övrigt har året varit lugnare än 2003 då vi både hade farhågor för SARS och för spridning av smittkoppor efter invasionen av Irak. Under 2004 har däremot fågelinfluensan fått definitivt fotfäste i Asien. Smittan har ju funnits tidigare i begränsad omfattning men nu har ett stort antal länder i Asien varit drabbade. Dödligheten är mycket hög hos smittade människor men viruset har svårt att smitta över från fågel till människa. Fram till i höstas hade alla humanfallen blivit smittade av fåglar. Nu finns det dock ett par fall med möjlig smittspridning mellan människor. Det rör sig dock om mycket nära kontakter inom familjen.

När det gäller anmälningspliktiga sjukdomar har dessa ökat med 24 % sedan 2003. Även om det har tillkommit fler diagnoser beror ökningen främst på klamydia.

Nedan följer kommentarer till vissa sjukdomar. På sista sidan finns en tabell som ger en överblick över utvecklingen.

Campylobacter

Liksom under tidigare år är campylobacter den vanligaste inhemska bakteriella magtarmsmittan. 46 % är smittade i Sverige. Den svenska smittspridningen är i stort begränsad till sensommaren och hösten.

EHEC

Årets enda fall insjuknade med blodig diarré efter semesterresa i Sverige. Det gick ej att fastställa var hon blivit smittad. Observera att nu skall alla EHEC anmälas och inte bara serotyp O157. Detta gör att siffrorna i statistiken kommer bli något missvisande.

Giardia lamblia

Av årets 30 anmälningar är bara tre smittade i landet, det rör sig om en familj där både moder och två barn blev sjuka. Vi misstänkte smitta från dagis men något indexfall eller annat fall hittades ej.

Gonorré

En man blev heterosexuellt smittad i Sverige.

Hepatit A

Inga nya fall.

Hepatit B

Flertalet av anmälningarna kommer som vanligt från hälsoundersökningar av asylsökande som visar sig vara kroniskt smittade. Sedan ett par år har vi åter en smittspridning inom missbrukarkretsar. Under året hade vi fyra akuta hepatit B-fall vilket kan jämföras med sex fall 2003. När det gäller intravenösa missbrukare har dessa rätt till kostnadsfri vaccination mot hepatit B. Använd Twinrix® som även ger skydd mot hepatit A. Mer information finns på vår hemsida.

Hepatit C

En liten nedgång vilket främst beror på att vi hittat färre fall hos asylsökande. Åtta asylsökande har upptäckts med hepatit C, de flesta av dessa kommer från forna Sovjetunionen och har missbruksproblematik.

Iv missbruk dominerar helt som smittväg. För några har man angivit sexuell smitta och i två fall har man misstänkt nosokomial smitta dock ej i vårt land. De inhemskt smittade var mellan 20 och 73 år med en medianålder på 42 år.

HIV

Under året har vi haft sju nyanmälningar. Vid årsskiftet hade 34 personer med HIV behandlande läkare i länet. Fem av dessa har AIDS-diagnos.

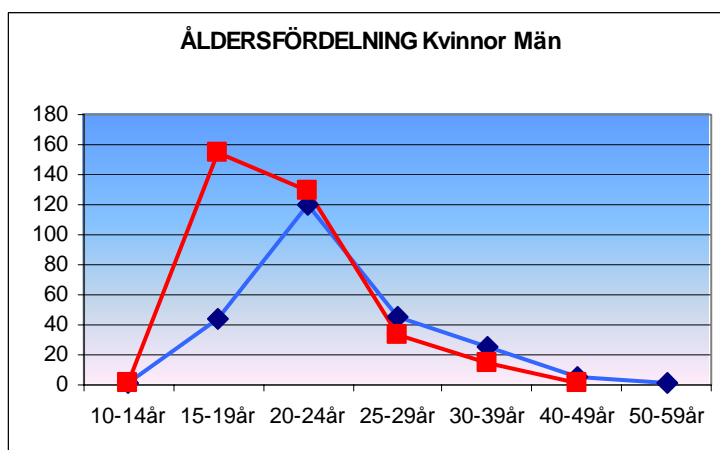
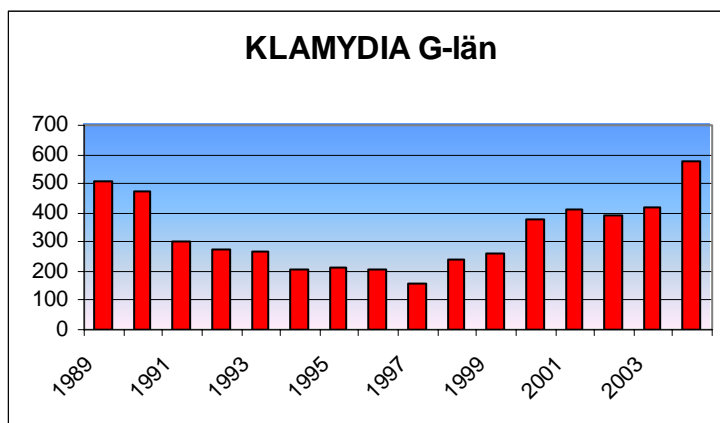
Klamydia

Tyvärr ökar klamydian kraftigt. Ökningen från 2003 är 38 %. Situationen är likadan i resten av Sverige liksom övriga Västeuropa. Första halvåret 2004 anmäldes 15 118 fall till SMI vilket var en ökning med 28 % jämfört med första halvåret 2003.

Ökningen är störst bland kvinnor i åldersgruppen 15-19 år. Ålderstoppen är något senare för män.

Förra året gällde 43% av anmälningarna män. Av männen var det 39% som upptäckts via kontaktsparning. Av kvinnorna var det 27% som diagnostiserats tack vare partnersparning. Av alla är siffran 32%. Dessa siffror har legat på samma nivåer under de senaste åren. Jämför vi oss med rikssiffrorna är de nästan identiskt lika. Optimalt borde det vara en jämn könsfördelning samt att man hittade minst ett nytt fall utifrån varje indexpatient.

Ökningen beror ej på en ökad provtagning.

Under flera år har vi tagit ca 5500 klamydia-prover per år. Andelen av dessa som är positiva ligger nu på 9,9 %. Jämfört med rikssiffror tar vi färre prov. Andelen positiva ligger i landet på 7 %.

	KVINNOR Totalt		MÄN Totalt		KVINNOR Kontaktpårade		MÄN Kontaktpårade	
	Snitt 98-03	2004	Snitt 98-03	2004	Snitt 98-03	2004	Snitt 98-03	2004
Sesam + Gyn	61	93	21	25	13	27	14	16
Ungdomsmott Växjö	33	67	28	64	9	18	11	25
Hudmott	5	0	33	43	2	0	7	15
Privat läk	22	36	5	7	5	11	3	6
Primärvård ÖSD	41	61	30	56	13	18	13	17
Primärvård VSD	21	33	20	22	5	9	7	11
Preventiv Ljungby	16	37	10	27	4	6	5	7
Övriga	2	1	1	3	0	0	0	0
SUMMA	201	328	148	247	51	89	60	97

MRSA

MRSA är ett ökande problem i landet. Aldrig tidigare har vi haft så många fall i länet. Stockholm är det län som har flest fall per invånare men därefter kommer Kronoberg. Sju personer är smittade utomlands. Vi har haft smittspridning både inom kommunal- och landstingets vård. Flera av fallen har även hittats vid vanliga rutinodlingar vilket visar att MRSA nu finns i samhället. Detta ställer ökade krav på att de basala hygienrutinerna fungerar som de ska.

Pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin

Endast en ny patient är anmäld. Det rör sig om en person som stått på mycket antibiotika beroende på bakomliggande sjukdom i luftvägarna.

Salmonella

Antalet fall ligger kvar på samma nivå som föregående år. Färre smittas nu i Sydeuropa främst p.g.a. att risken att smittas med *S. enteritidis* från ägg har minskat. Antalet fall från Nordafrika ökar främst beroende på ökat resande till Egypten. När det gäller fallen smittade i Sverige var ju många rädda för en ökning efter vårt EU-medlemskap men anmälningarna ligger fortsatt kvar på samma nivå. Under tidig höst hade vi två fall av *S. Thompson* i Alvesta kommun. Någon gemensam smittkälla kunde dock ej finnas. Under hösten kom det in ytterligare ett tiotal anmälningar på *S. Thompson* till Smittskyddsinstitutet. Utbrottet klarnade först i december då man hade ett utbrott i Norge samtidigt som man isolerade *S. Thompson* från ruccolasallad i Sverige. Via s.k. fingerprinting har man konstaterat att våra fall var identiska med dem som framodlades i salladen. Under hösten har det således kommit in *S. Thompson* med ruccolasallad ett flertal gånger.

Med den nya Smittskyddslagen följer att kommunernas miljö- och hälsoskydd inte längre får anmälningar automatiskt. Från smittskyddet har vi nu rutiner för information till kommunerna.

	2004	Snitt 1999-2003
Nordafrika	11	5
Övriga Afrika	2	2
Centralamerika (inkl Karibiska öarna)		2
Sydamerika		1
Oceanien		<1
Sydostasien	9	15
Övriga Asien	7	2
Sydeuropa (inkl Turkiet/Cypern)	26	32
Östeuropa	12	7
Övriga Europa	1	5
<i>Sverige</i>	10	12
Totalt	78	83

För snabbast möjliga handläggning är det naturligtvis det bästa om behandlande läkare tar direkt kontakt med kommunen vid misstanke om smittspridning inom kommunen. Ofta är salmonella en relativt lindrig sjukdom men besvärliga reaktiva arthritiser förekommer rätt ofta. Även riktigt svåra sjukdomsbilder kan förkomma, under året har vi haft en patient med svår chock, pericardit och endocardit.

Shigella

Tre svenskar smittade i Egypten och tre icke svenska medborgare hade med sig smittan från Afrika resp. Asien.

Syfilis

Sju invandrare har anmälts med positiv luesserologi. Majoriteten är bedömda som sen latent syfilis.

Tuberkulos

Samtliga 17 patienter är födda i länder med högre tuberkulosincidens än Sverige. Fem personer är dock smittade på förläggning efter att man kom till Sverige.

Åtta av fallen hade lungtuberkulos varav två även var direktpositiva. Två barn har insatts på behandling efter PPD omslag.

Inget fall av multiresistent tb har noterats, däremot har två fall med INH-resistens.

Atypiska mykobakterier

Atypiska mykobakterier orsakar främst två typer av infektioner dels lymfkörtelinfektion hos barn dels luftvägsinfektion hos äldre med KOL eller annan svår lungsjukdom. Under året har det anmälts ett fall hörande till vardera gruppen.

Entamöba histolytica

Ser man på statistiken verkar antalet fall minska. En bidragande orsak är dock att vi nu känner till två agens Entamöba histolytica resp. Entamöba dispar där endast histolytica är patogen och anmälningspliktig. Tyvärr går det inte att skilja på dessa två parasiter med vår vanliga rutindagnostik. Enbart fall med kliniska symtom skall anmälas. Av årets fyra anmälningar hade åtminstone en svenska misstänkta symtom efter en Indienresa.

Invasiv infektion av Haemophilus influenzae typ B

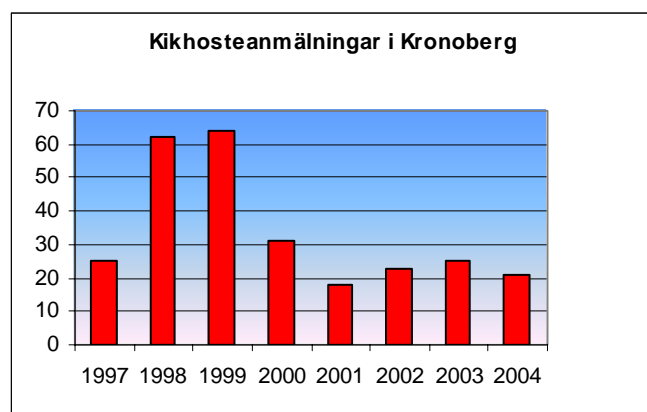
Vårt enda fall rörde sig om en 80-årig man med pneumoni. Anmälningsplikten här är införd som en kvalitetskontroll av nuvarande vaccinationsprogram.

Harpest

Tularemi är en sjukdom som finns i norra delarna av Sverige. Under hösten har man haft en klar ökning av antalet fall. Vårt fall blev smittat i samband med bärplockning i skogarna utanför Gävle.

Kikhosta

Kikhosta finns kvar trots att vi nu vaccinerar barnen sedan 1996. Siffrorna skall dock jämföras med sista året före vaccination då vi hade över 600 odlingsverifierade fall. Av årets 21 fall var två barn yngre än sex månader, en ålder då kikhosta kan vara farlig.

Legionella

Inget nytt fall under 2004.

Listeria

Ett sepsisfall hos en immunsupprimerad patient har anmälts.

Malaria

Första året på länge då vi inte haft något fall.

Meningokockinfektioner

År 2001 hade vi ett mindre utbrott med meningokocker grupp C bland högstadiel elever och studenter. Årets första fall var även en student med en grupp C men denna gång slapp vi sekundärfall. Det andra fallet hade en atypisk meningit där diagnosen ställdes via antigen test.

Invasiv pneumokockinfektion

Anmälningspliktig enligt den nya lagen. Ett fall med meningit har anmälts. Personen var ej vaccinerad.

VRE

Endast en patient som togs över från Skåne där hon smittats nosokomialt.

Virala meningoencefaliter

Ett fall av TBE smittad i Stockholms skärgård.

Yersinia

Tre är smittade i samband med utlandsresor medan resten är smittade i Sverige. Liksom i övriga landet har vi en ökning av antalet fall. Ökningen har främst drabbat mindre barn. Av våra anmälningar var dock bara sex i förskoleåldern. En äldre kvinna hade en sepsis vilket är ovanligt.

Laboratorierapporter på agens ej anmälningspliktiga enligt smittskyddslagen

	Genomsnitt 1994-2003	2004
Inv streptokocker gr A	3,3	2

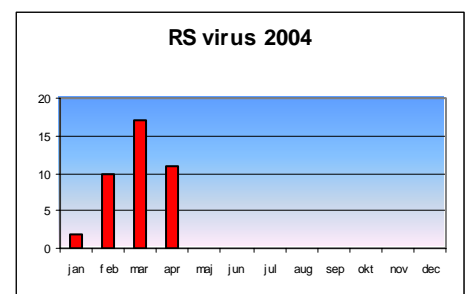
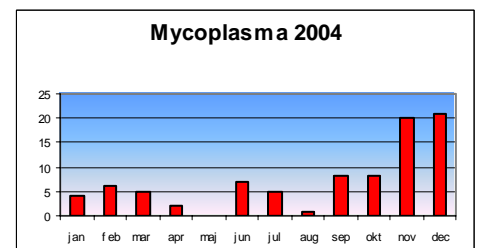
Sedan vi på slutet av 80-talet hade flera svåra fall med invasiva streptokocker följer vi antalet odlingsfynd i blododlingar. Efter den nya lagen trätt i kraft är invasiva grupp A streptokocker kliniskt anmälningspliktig.

	Genomsnitt 1994-2003	2004
Mycoplasmaserologier	81	87

De senaste månaderna har antalet positiva serologiska svar ökat. Vi har inte haft så kraftig smittspridning sedan 2001.

	Genomsnitt 1994-2003	2004
RS virus	49	40

RS-säsongen var relativt lugn där de flesta fallen kom relativt sent. Alla diagnoser är från prov tagna på Barnkliniken. Årsfördelningen visar en typisk kurva för RS-virus.

Arne Runehagen

